

Zápočtová úloha

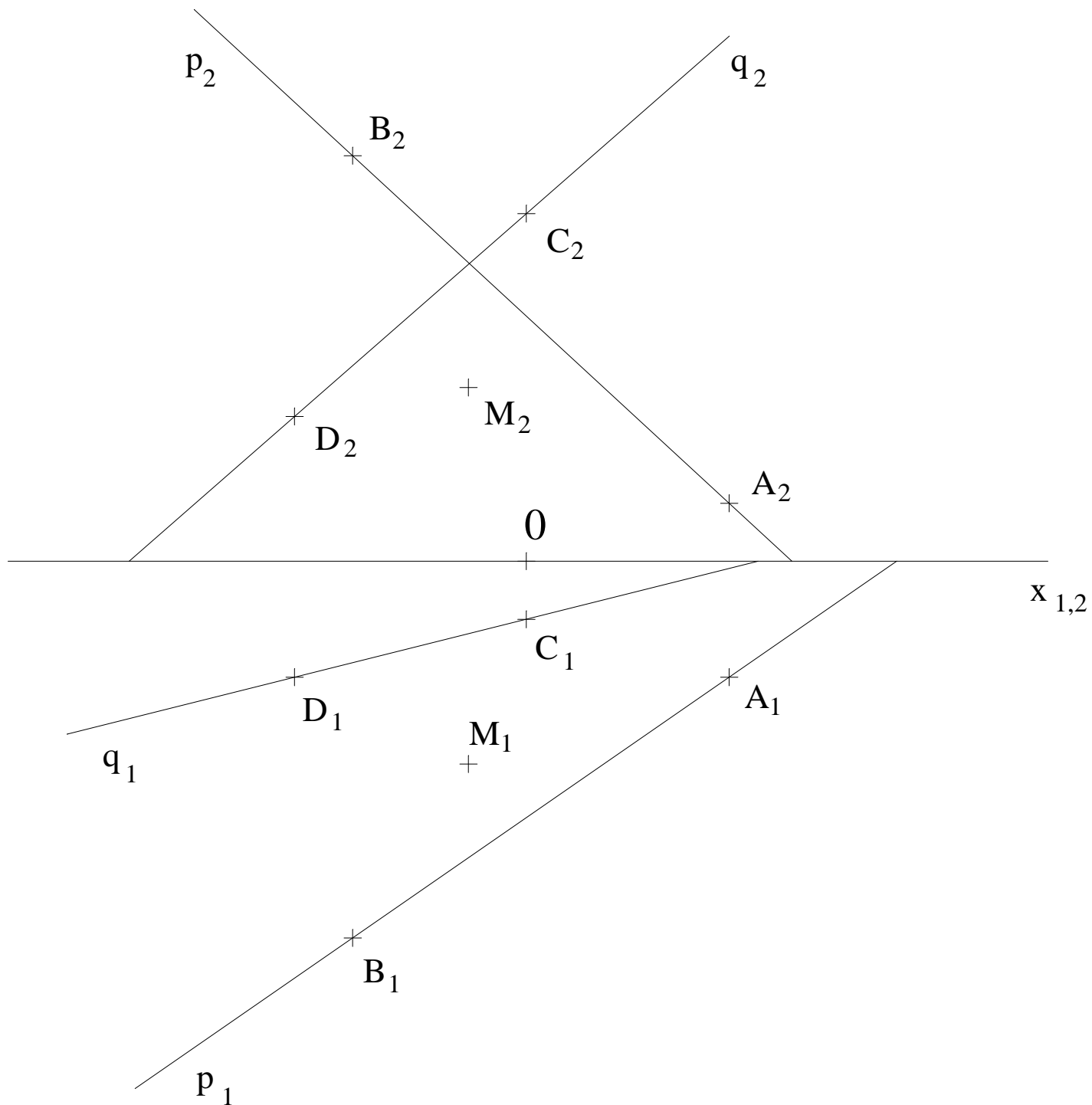
Grafický software ve výuce
deskriptivní geometrie

Příčka mimoběžek

Obsah:

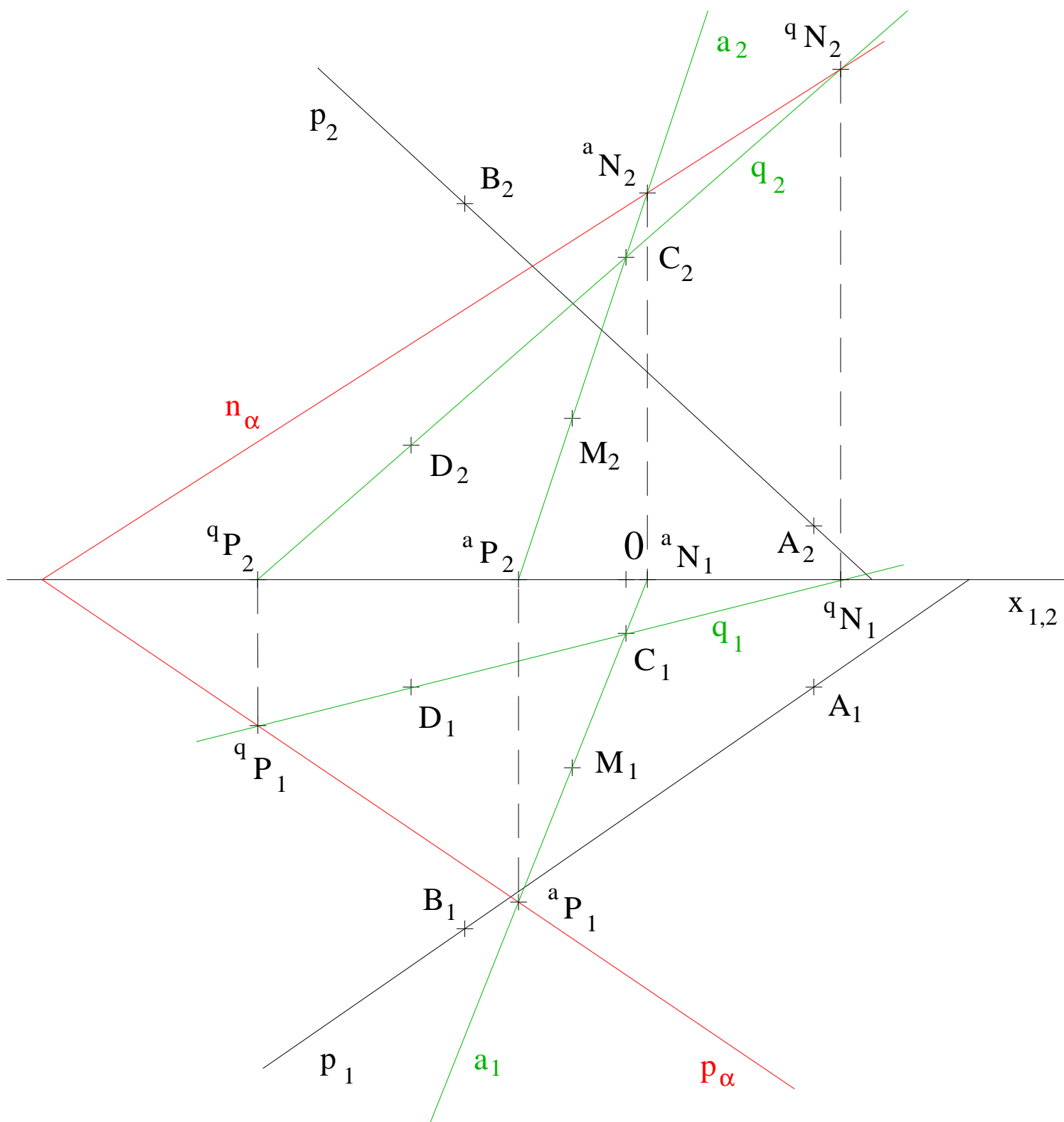
- *příčka mimoběžek daným bodem*
- *příčka mimoběžek rovnoběžná s daným směrem*
- *nejkratší příčka mimoběžek*

Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[3,5 ; 2 ; 1]$, $B=[-3 ; 6,5 ; 7]$, $C=[0 ; 1 ; 6]$ a $D=[-4 ; 2 ; 2,5]$), která prochází bodem $M=[-1 ; 3,5 ; 3]$.

Řešení: 1) Narýsování zadání.

Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[3,5 ; 2 ; 1]$, $B=[-3 ; 6,5 ; 7]$, $C=[0 ; 1 ; 6]$ a $D=[-4 ; 2 ; 2,5]$), která prochází bodem $M=[-1 ; 3,5 ; 3]$.

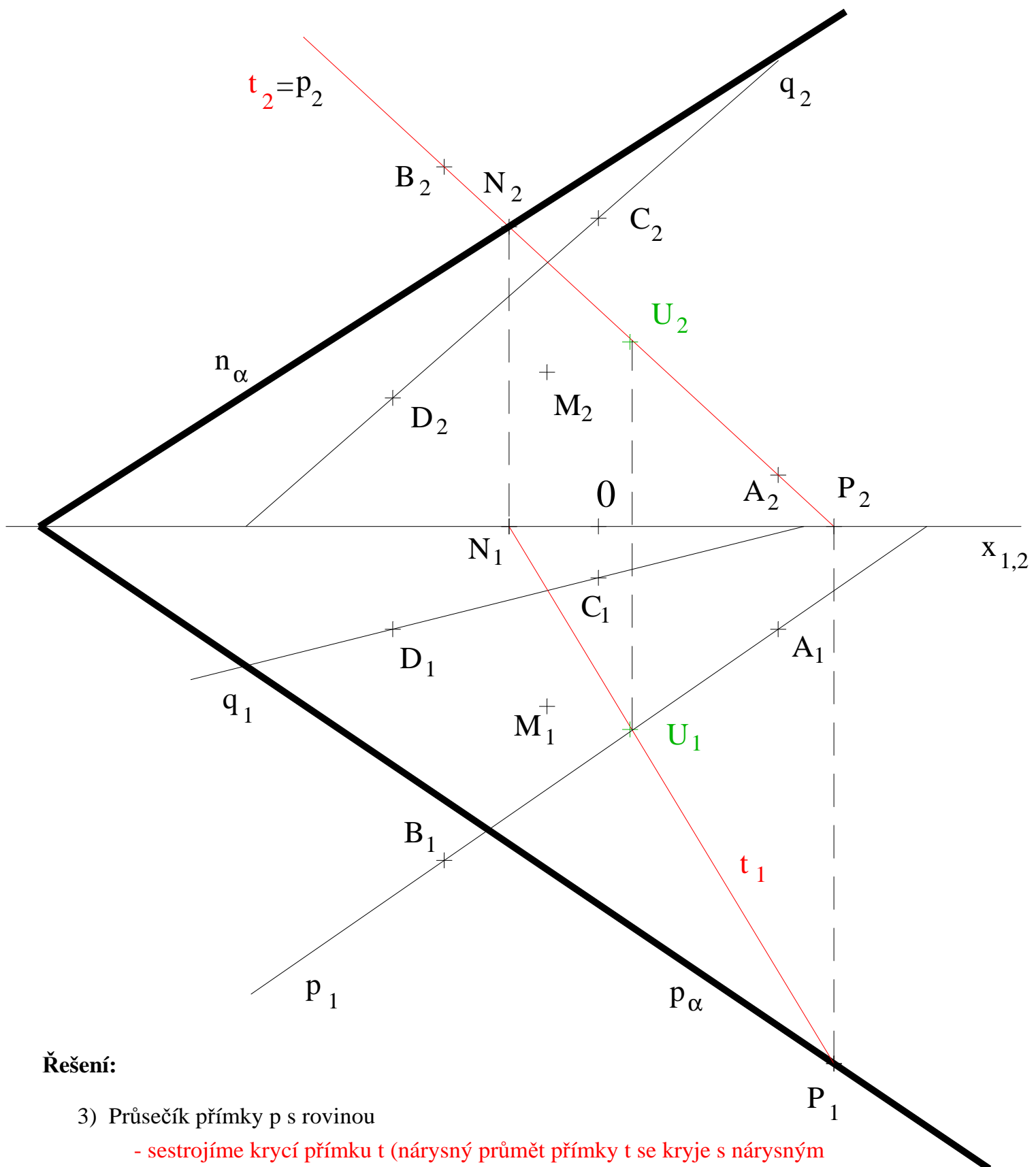

Řešení: 2) Sestrojení roviny určené přímkou q a bodem M

- zvolíme přímkou a procházející bodem M a různoběžnou s přímkou q
- půdorysné stopníky přímek a , q určují půdorysnou stopu roviny,
- nárysné stopníky určují nárysnou stopu roviny

pozn.: Všechny přímky procházející některým bodem přímky q a bodem M leží v rovině α .

Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[3,5 ; 2 ; 1]$, $B=[-3 ; 6,5 ; 7]$, $C=[0 ; 1 ; 6]$ a $D=[-4 ; 2 ; 2,5]$), která prochází bodem $M=[-1 ; 3,5 ; 3]$.

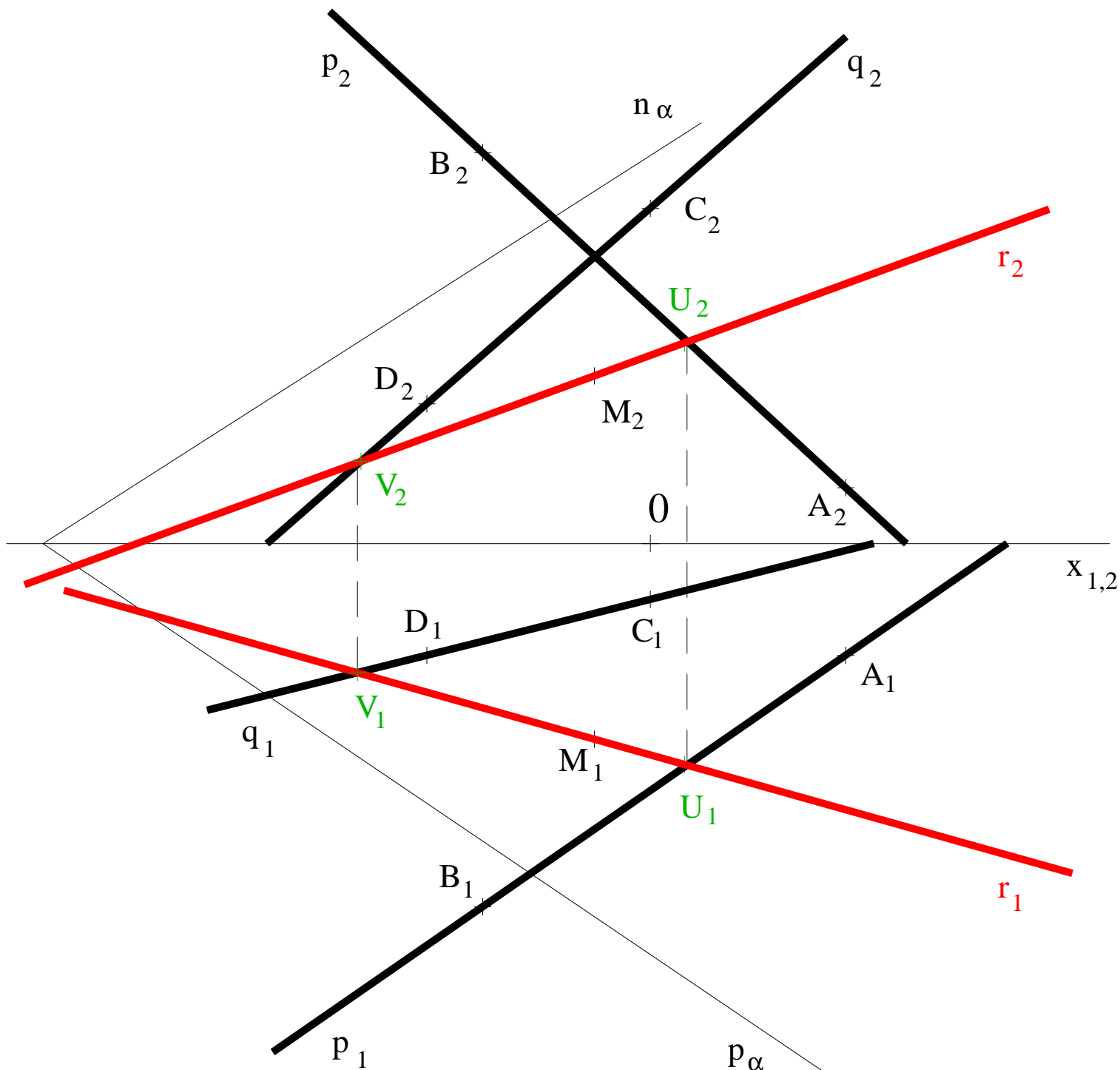

Řešení:

3) Průsečík přímky p s rovinou

- sestrojíme krycí přímku t (nárysný průmět přímky t se kryje s nárysným průmětem přímky p)
- narýsujeme půdorysný průmět přímky t tak, aby přímka t ležela v rovině
- průsečík půdorysných průmětů přímek p a t je bod U_1 (bod U je bodem příčky mimoběžek)

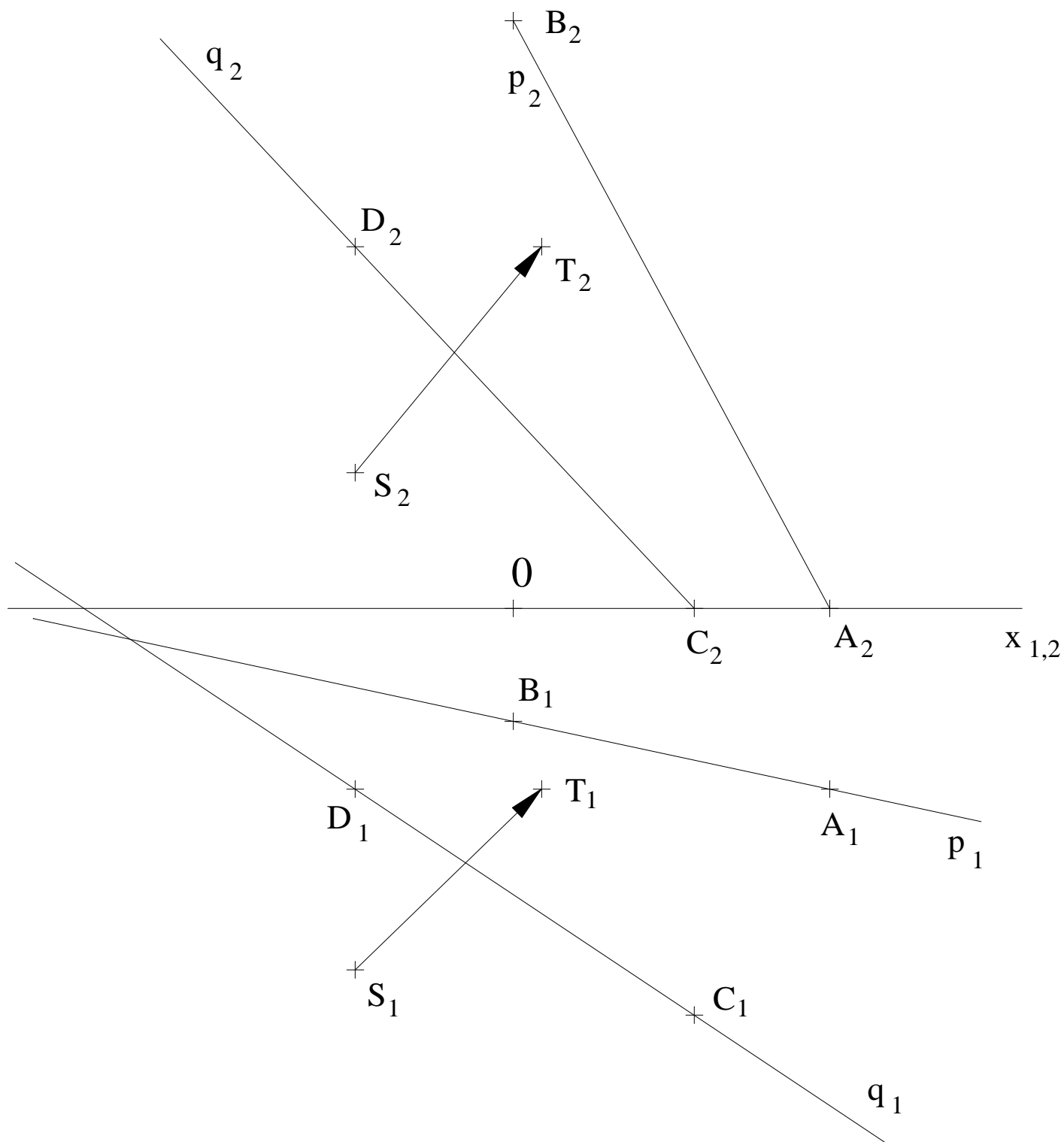
Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[3,5 ; 2 ; 1]$, $B=[-3 ; 6,5 ; 7]$, $C=[0 ; 1 ; 6]$ a $D=[-4 ; 2 ; 2,5]$), která prochází bodem $M=[-1 ; 3,5 ; 3]$.

Řešení: 4) příčka mimoběžek

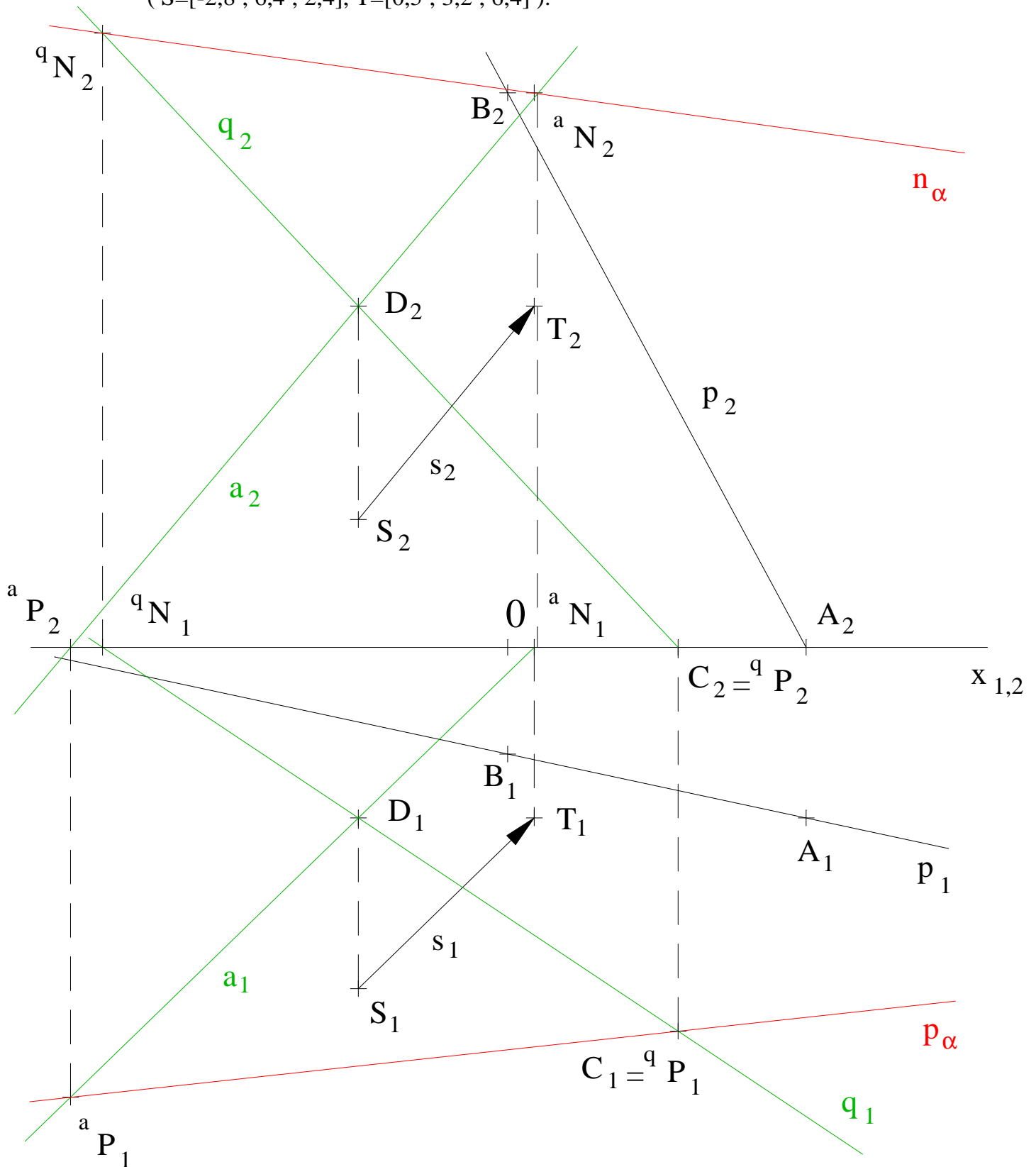
- spojnice bodů U a M je hledaná příčka r mimoběžek p a q
- přímka r leží v rovině α , protože M i U leží v této rovině
- přímky p a r mají společný bod U (a bod M neleží na p), proto jsou různoběžné
- jestliže není přímka r s přímkou q rovnoběžná, je s ní různoběžná
- bod V je průsečík příčky s přímkou q

Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[5,6 ; 3,2 ; 0]$, $B=[0 ; 2 ; 10,4]$, $C=[3,2 ; 7,2 ; 0]$ a $D=[-2,8 ; 3,2 ; 6,4]$), která je rovnoběžná se směrem $s=ST$ ($S=[-2,8 ; 6,4 ; 2,4]$, $T=[0,5 ; 3,2 ; 6,4]$).

Řešení: 1) Narýsování zadání.

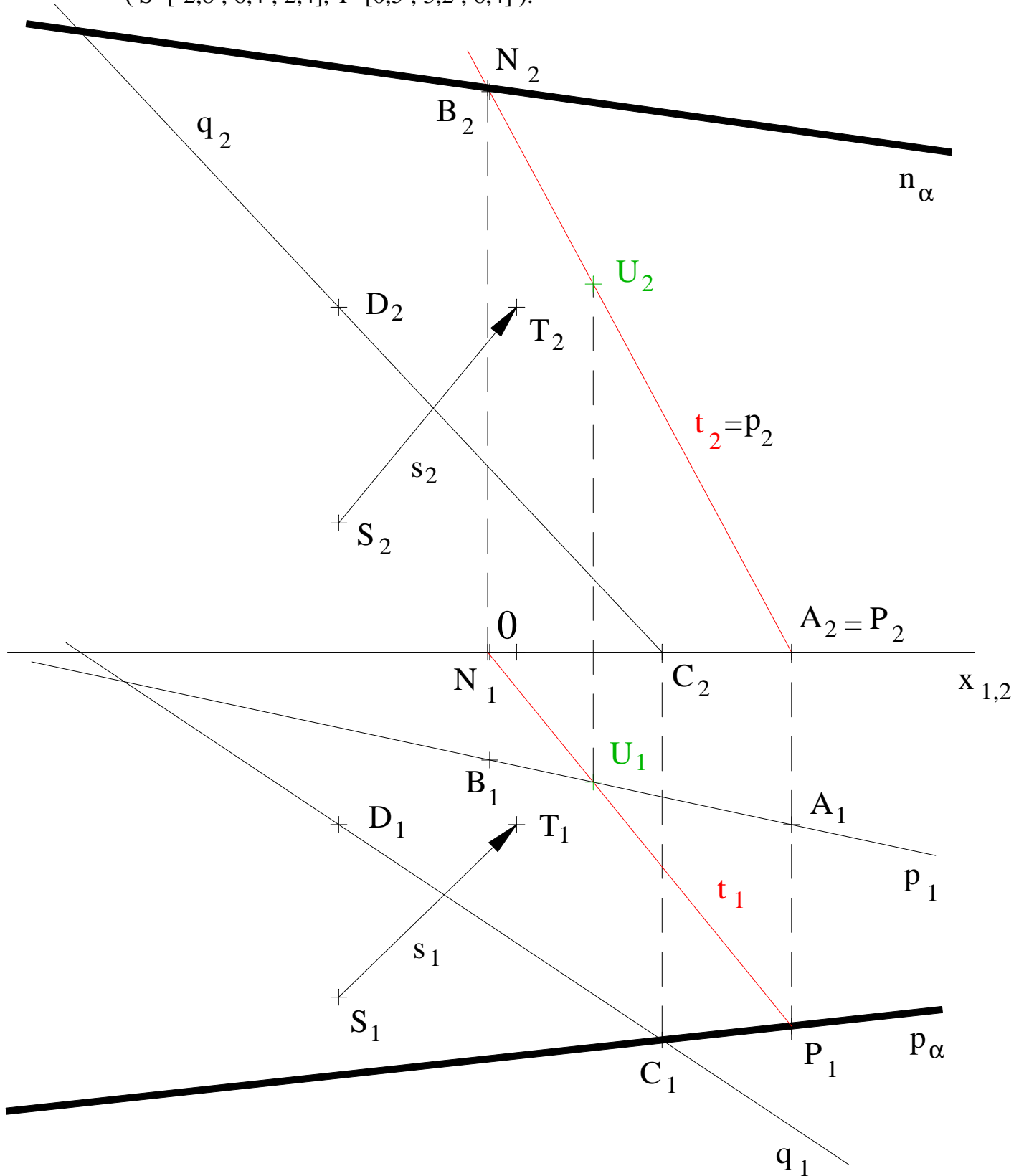
Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[5,6 ; 3,2 ; 0]$, $B=[0 ; 2 ; 10,4]$, $C=[3,2 ; 7,2 ; 0]$ a $D=[-2,8 ; 3,2 ; 6,4]$), která je rovnoběžná se směrem $s=ST$ ($S=[-2,8 ; 6,4 ; 2,4]$, $T=[0,5 ; 3,2 ; 6,4]$).

Řešení: 2) Sestrojení roviny určené přímkou q a směrem s

- bodem D vedeme přímkou a rovnoběžnou se směrem s
- půdorysné stopníky přímk a , q určují půdorysnou stopu roviny, nárysne stopníky určují nárysnou stopu roviny

Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[5,6 ; 3,2 ; 0]$, $B=[0 ; 2 ; 10,4]$, $C=[3,2 ; 7,2 ; 0]$ a $D=[-2,8 ; 3,2 ; 6,4]$), která je rovnoběžná se směrem $s=ST$ ($S=[-2,8 ; 6,4 ; 2,4]$, $T=[0,5 ; 3,2 ; 6,4]$).

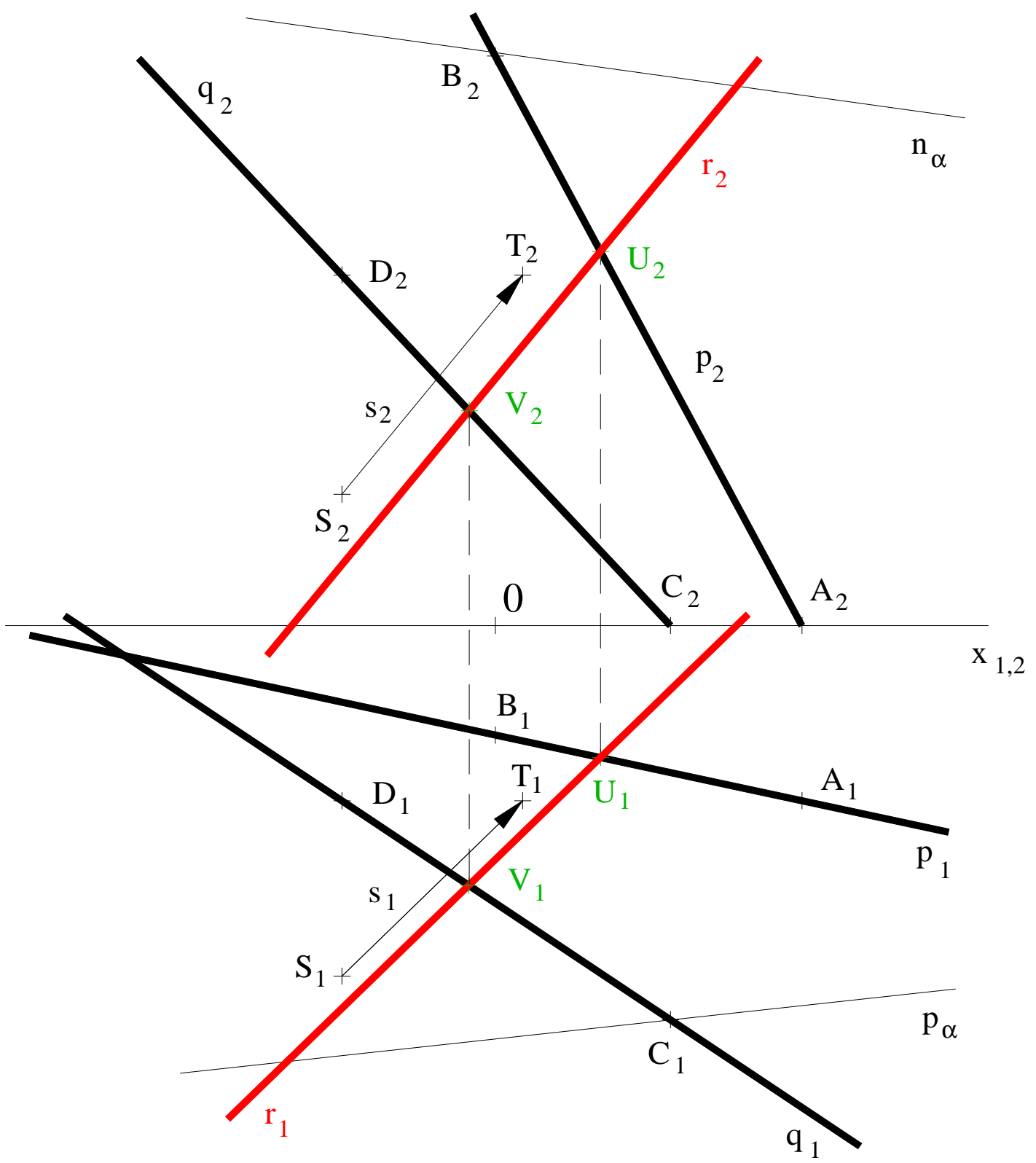
Řešení:

3) Průsečík přímky p s rovinou

- sestrojíme krycí přímku t (nárysný průmět přímky t se kryje s nárysným průmětem přímky p)
- narýsujeme půdorysný průmět přímky t tak, aby přímka t ležela v rovině
- průsečík půdorysných průmětů přímek p a t je bod U_1 (bod U je bodem příčky mimoběžek)

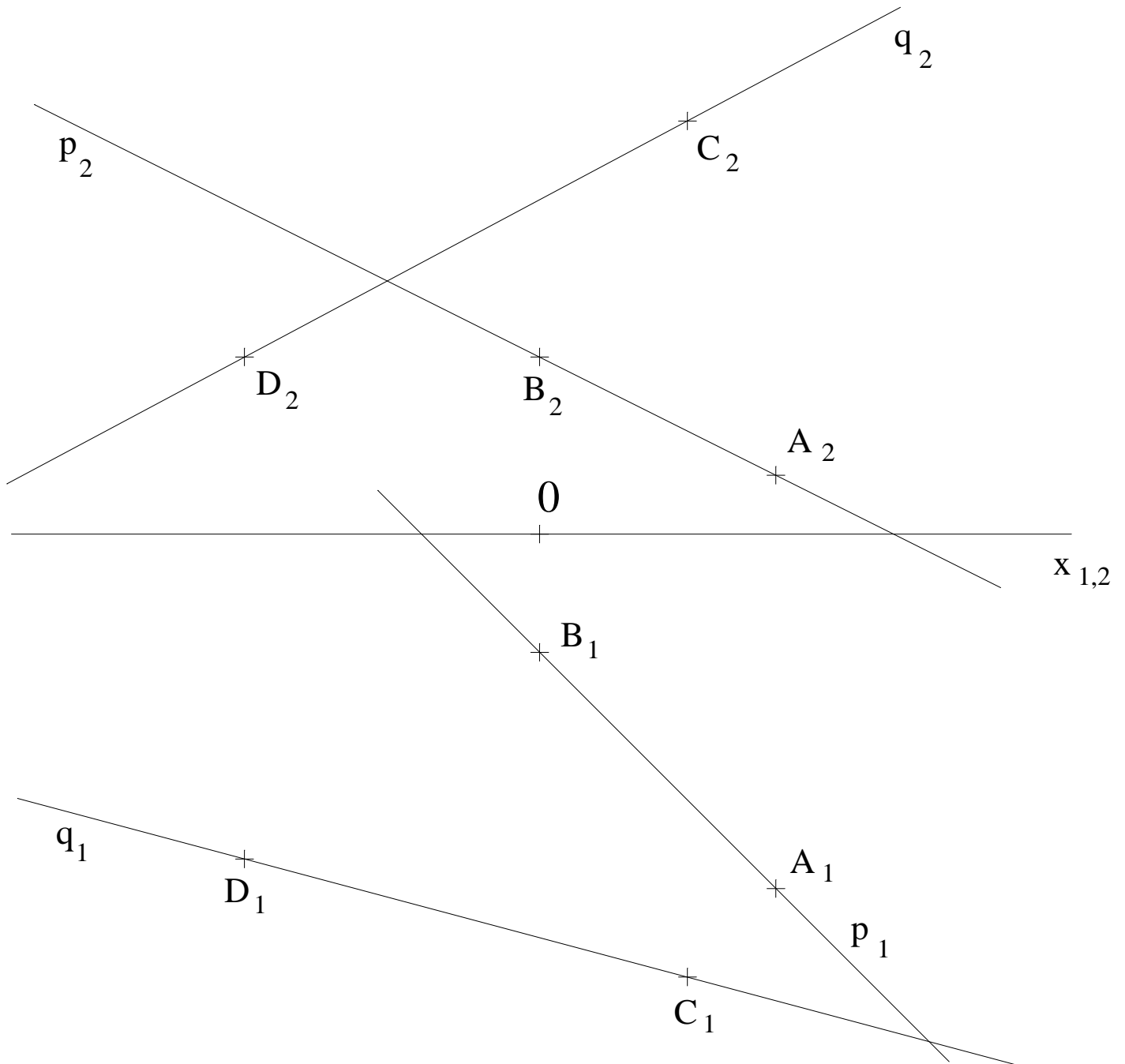
Zadání: Sestrojte příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[5,6 ; 3,2 ; 0]$, $B=[0 ; 2 ; 10,4]$, $C=[3,2 ; 7,2 ; 0]$ a $D=[-2,8 ; 3,2 ; 6,4]$), která je rovnoběžná se směrem $s=ST$ ($S=[-2,8 ; 6,4 ; 2,4]$, $T=[0,5 ; 3,2 ; 6,4]$).

Řešení: 4) příčka mimoběžek

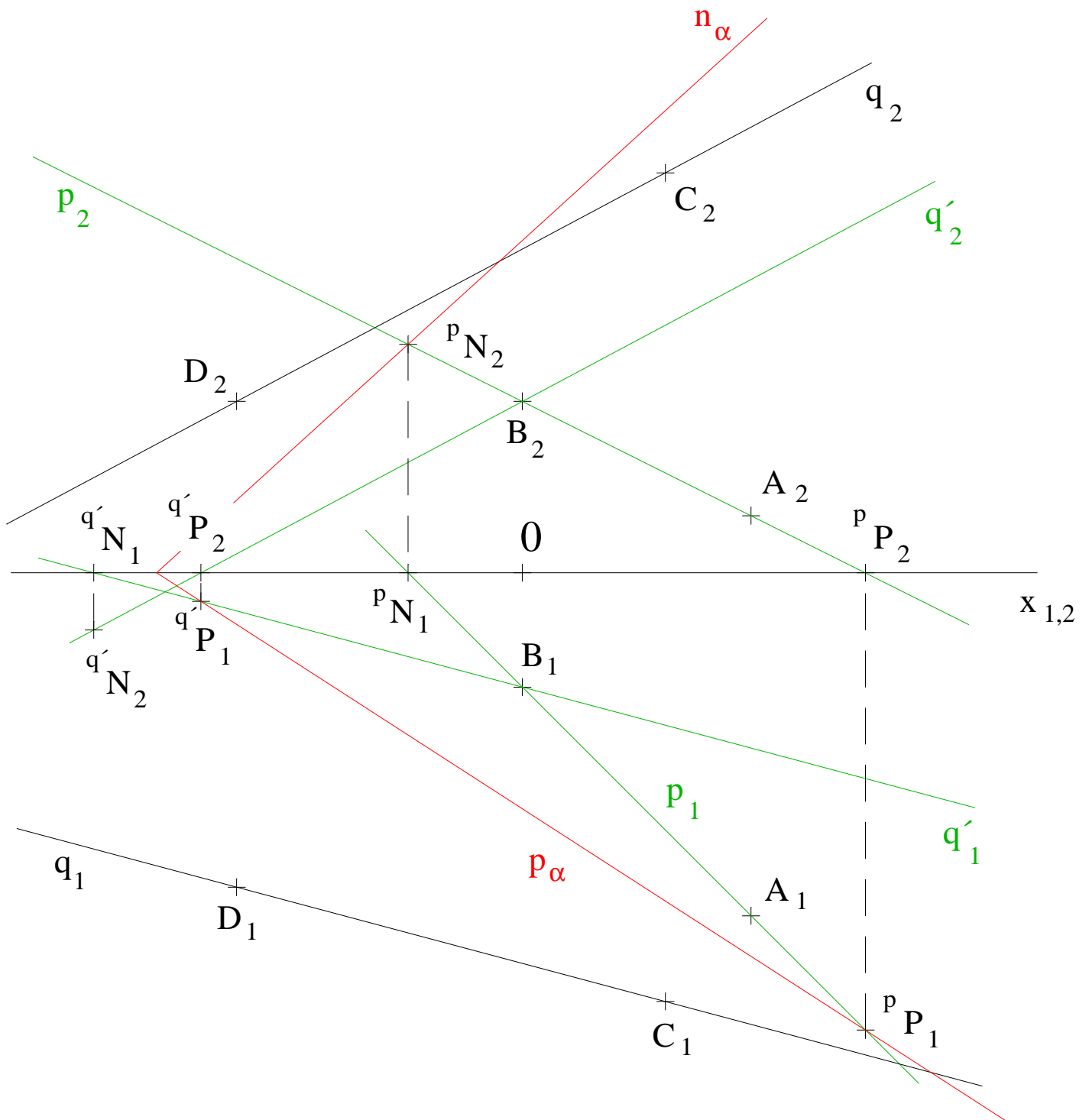
- rovnoběžka se směrem s procházející bodem U je hledaná příčka r mimoběžek p a q
- bod V je průsečík příčky s s přímkou q

Zadání: Sestrojte nejkratší příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[4 ; 6 ; 1]$, $B=[0 ; 2 ; 3]$, $C=[2,5 ; 7,5 ; 7]$ a $D=[-5 ; 5,5 ; 3]$).

Řešení: 1) Narýsování zadání.

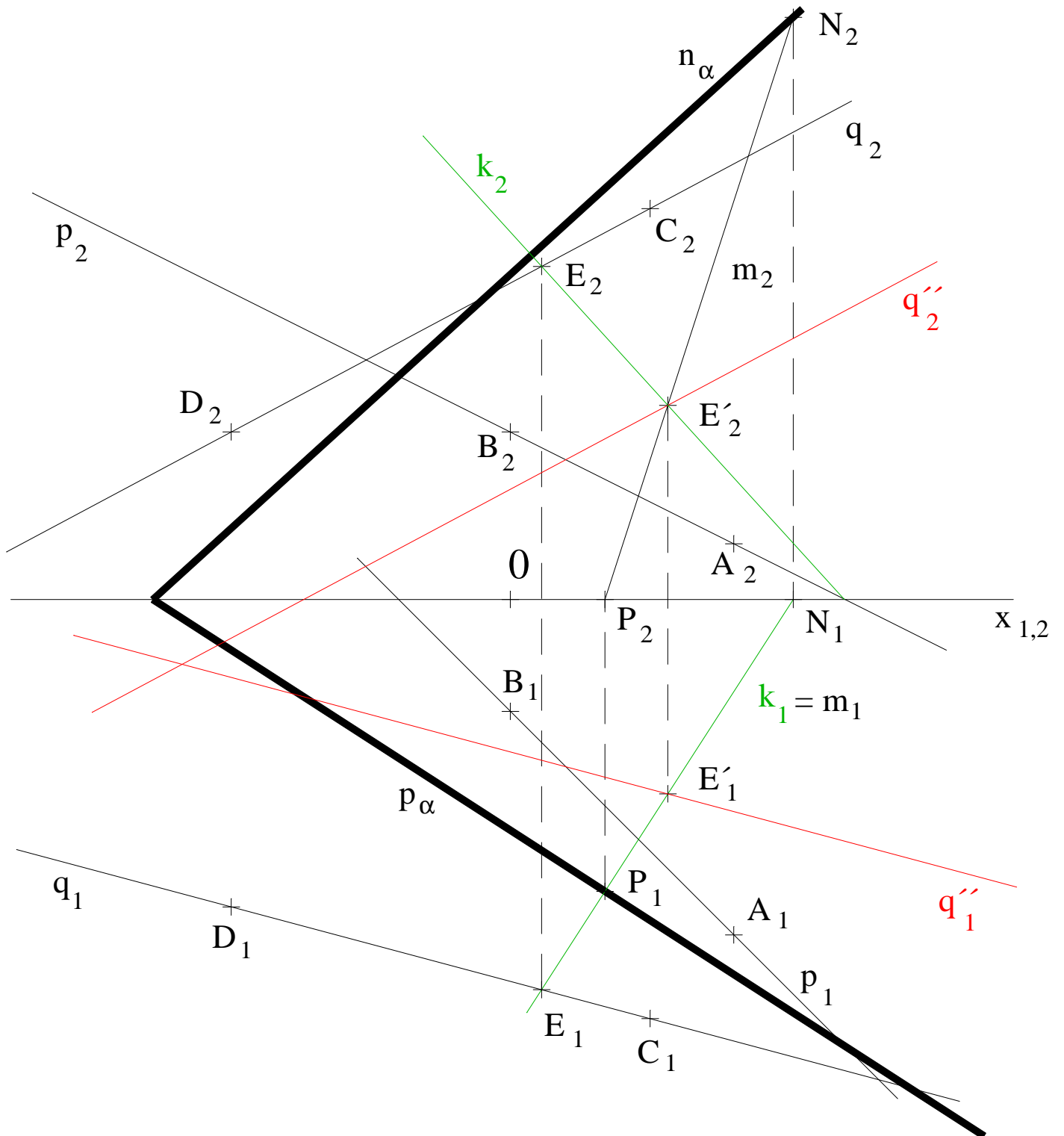
Zadání: Sestrojte nejkratší příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[4 ; 6 ; 1]$, $B=[0 ; 2 ; 3]$, $C=[2,5 ; 7,5 ; 7]$ a $D=[-5 ; 5,5 ; 3]$).

Řešení: 2) Sestrojení roviny určené přímkami p a q'

- bodem B vedeme rovnoběžku q' s přímkou q
- půdorysné stopníky přímk p , q' určují půdorysnou stopu roviny, nárýsné stopníky určují nárýsnou stopu roviny
- nejkratší příčka je kolmá na rovinu určenou mimoběžkami p, q

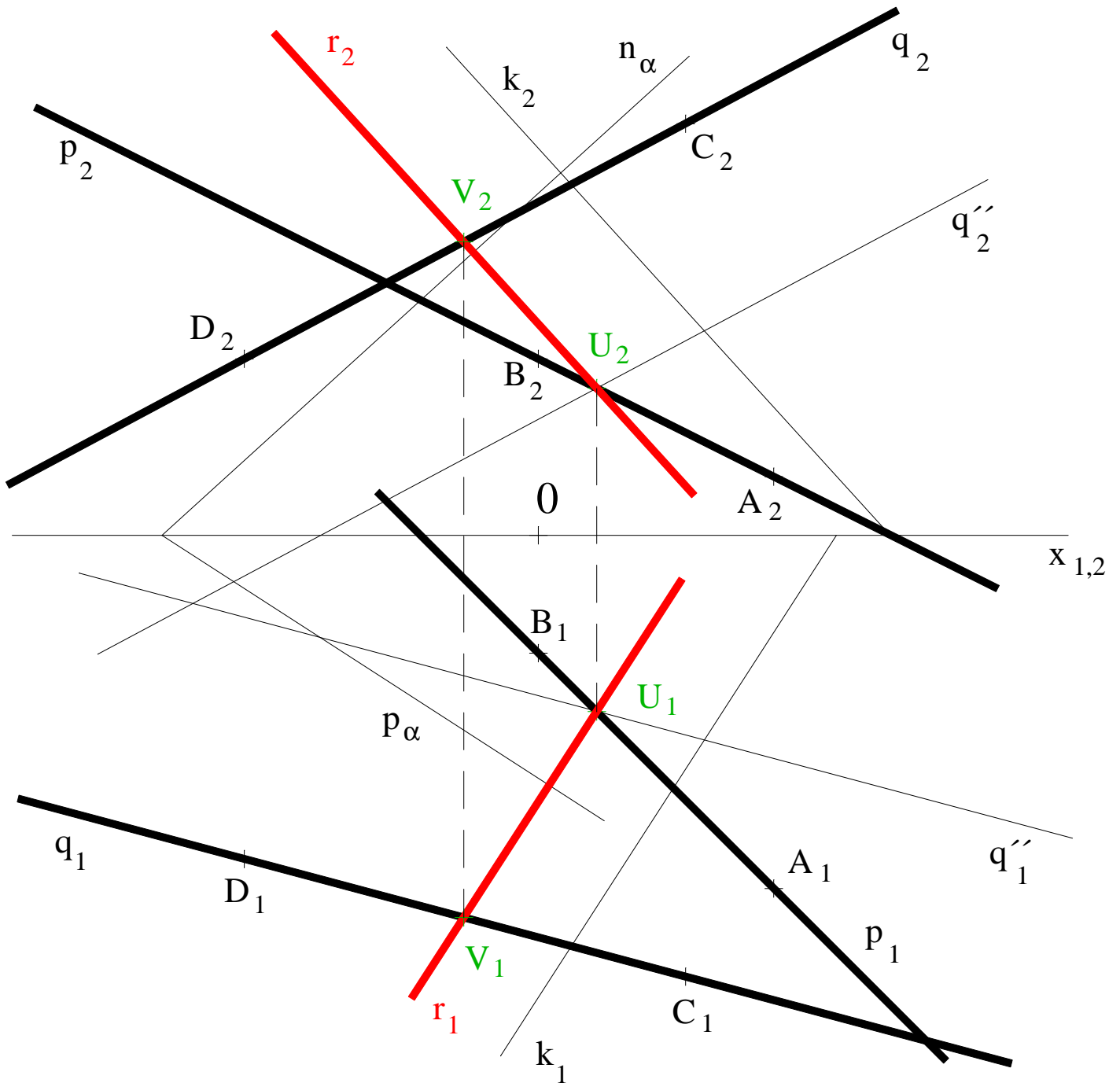
Zadání: Sestrojte nejkratší příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[4 ; 6 ; 1]$, $B=[0 ; 2 ; 3]$, $C=[2,5 ; 7,5 ; 7]$ a $D=[-5 ; 5,5 ; 3]$).

Řešení: 3) Pravoúhlý průmět přímky q do roviny

- libovolným bodem přímky q vedeme kolmici k rovině
- pomocí krycí přímky m sestojíme průsečík E' kolmice k s rovinou
- bodem E' vedeme rovnoběžku q'' s přímkou q

Zadání: Sestrojte nejkratší příčku mimoběžek $p=AB$, $q=CD$ ($A=[4 ; 6 ; 1]$, $B=[0 ; 2 ; 3]$, $C=[2,5 ; 7,5 ; 7]$ a $D=[-5 ; 5,5 ; 3]$).

Řešení: 4) Příčka mimoběžek

- průsečík U leží na p i na pravouhlém průmětu q'' přímky q
- příčka prochází bodem U a je rovnoběžná s přímkou k (kolmá k rovině)
- bod V je průsečík příčky s přímkou q

pozn.: Nejkratší příčku lze také získat jako průsečnici roviny obsahující přímku p , která je kolmá na rovinu určenou p, q'' a roviny, která obsahuje přímku q a je kolmá na rovinu p, q'' (toto řešení není v Mongeově promítání vhodné).